

Obsah

Průvodce lékařem a praktickým lékařem	č. 224
Principy regulační hormonů, osnovy a využití	č. 225
Základní požadavky na využívání léčivých a biologických	č. 225
Antibiotikum a další antiseptika	č. 226
Antimykotika a antiseptika s využitím	č. 227
Autorský kolektiv	11
Seznam použitých zkratkov	13
Předmluva	17
Úvodem	19
1 Základy fyzikálního vyšetřování	21
(<i>Leoš Navrátil</i>)	
1.1 Anamnéza	21
1.2 Fyzikální vyšetření	28
1.3 Pomocná a doplňující vyšetření	58
2 Onemocnění oběhové soustavy	63
(<i>Josef Navrátil, Alena Pospíšilová</i>)	
2.1 Kardiologie	63
2.2 Angiologie – onemocnění cév	84
3 Pneumologie	93
(<i>Miloš Pešek, Milan Teřl, Gabriela Krákorová, Jana Vyskočilová</i>)	
3.1 Speciální vyšetřovací metody	93
3.2 Zánětlivá onemocnění dýchacího ústrojí	95
3.3 Tuberkulóza	97
3.4 Chronická obstrukční plicní onemocnění	99
3.5 Bronchiektazie	100
3.6 Asthma bronchiale	101
3.7 Plicní fibrotizující procesy	104
3.8 Nádory průdušek a plic	106
3.9 Respirační insuficience	109
3.10 Pneumotorax	113
3.11 Pleurální syndrom	114
3.12 Syndrom spánkové apnoe	116
3.13 Urgentní stav v pneumologii	117
4 Nefrologie	121
(<i>Sylvie Dusilová-Sulková</i>)	
4.1 Funkce ledvin	121
4.2 Přístup k pacientovi s onemocněním ledvin	122
4.3 Základní zobrazovací vyšetření v nefrologii	125
4.4 Hlavní renální syndromy	126
4.5 Onemocnění glomerulů	128
4.6 Intersticiální nefritidy	134

4.7	Hereditární onemocnění ledvin	136
4.8	Ledviny a hypertenze	137
4.9	Ischemická choroba ledvin	137
4.10	Ledviny a diabetes mellitus	138
4.11	Nefropatie při systémových chorobách	139
4.12	Nefrolitiáza a urolitiáza	140
4.13	Tumor ledvin a vývodných močových cest	141
4.14	Poznámky k nemocem ledvin ve stáří	142
4.15	Akutní selhání ledvin	142
4.16	Chronické selhání ledvin	145
4.17	Dialyzační a transplantační léčba	148
5	Vnitřní prostředí	151
	(<i>Jaroslav Racek</i>)	
5.1	Tělesná voda	151
5.2	Metabolizmus sodíku	153
5.3	Metabolizmus draslíku	157
5.4	Metabolizmus chloridů	159
5.5	Význam stanovení osmolality	160
5.6	Metabolizmus vápníku	161
5.7	Metabolizmus hořčíku	165
5.8	Metabolizmus fosforu	166
5.9	Acidobazická rovnováha a její poruchy	166
6	Náhlé stavы ve vnitřním lékařství	177
	(<i>Jiří Škopek</i>)	
6.1	Pojmy, obecné definice a odborné předpoklady	177
6.2	Důsledky selhání životních funkcí	180
6.3	První pomoc a neodkladná resuscitace	181
6.4	Závěr	190
7	Intoxikace	191
	(<i>Hana Neuwirthová</i>)	
7.1	Léčba otrav – obecné zásady	191
7.2	Speciální intoxikace	193
7.3	Otravy léky	197
7.4	Otravy rostlinami	200
7.5	Toxické poškození živočichy	200
8	Hematologie a transfuziologie	201
	(<i>Ladislav Jebavý, Jaroslav Malý</i>)	
8.1	Základy krvetvorby	201
8.2	Základní vyšetření v hematologii a jejich význam	206
8.3	Choroby červených krvinek	206
8.4	Choroby bílých krvinek	211
8.5	Hematologické malignity	212
8.6	Aplastická anemie	223

8.7	Podpůrná terapie u hematologických onemocnění	224
8.8	Obecné principy regulace hemostázy	225
8.9	Zásady podávání transfuzí ve vnitřním lékařství	235
9	Imunologie	239
	(<i>Jiřina Bartuňková</i>)	
9.1	Základní charakteristika imunitního systému	239
9.2	Antigeny	239
9.3	Lymfatické orgány a tkáně	239
9.4	Funkční složky imunitního systému	240
9.5	Nemoci z poruch imunity	249
9.6	Látky ovlivňující činnost imunitního systému	251
10	Gastroenterologie	253
	(<i>Petr Dítě</i>)	
10.1	Vyšetřovací metody	253
10.2	Nemoci jícnu	254
10.3	Nemoci žaludku	258
10.4	Nemoci tenkého střeva	266
10.5	Nemoci tlustého střeva	269
10.6	Onemocnění konečníku	272
10.7	Nemoci žlučníku a žlučových cest	275
10.8	Pankreas	277
10.9	Nemoci jater	281
11	Endokrinologie a metabolizmus	293
	(<i>Jiří Horáček</i>)	
11.1	Obecná endokrinologie a metabolizmus	293
11.2	Nemoci hypofýzy	294
11.3	Nemoci štítné žlázy	297
11.4	Nemoci příštiných tělisek a poruchy metabolizmu vápníku	301
11.5	Nemoci nadledvin	302
11.6	Poruchy pohlavních hormonů ve vnitřním lékařství	305
11.7	Poruchy kostního metabolizmu	307
11.8	Poruchy výživy	309
11.9	Poruchy metabolizmu lipidů a ateroskleróza	312
11.10	Diabetes mellitus	314
12	Nemoci pohybového aparátu	319
	(<i>Leoš Navrátil</i>)	
12.1	Diagnostické metody při postižení pohybového aparátu	319
12.2	Nemoci pohybového aparátu	320
12.3	Psychogenní revmatický syndrom	336

13	Gerontologie	337
	(<i>Jiří Škopек</i>)	
13.1	Definice a vývoj gerontologie	337
13.2	Charakteristické patofyziologické změny ve stáří	337
13.3	Interní onemocnění a jeho zvláštnosti ve stáří	338
13.4	Zdravotní rizika a prevence	341
13.5	Možnosti ovlivnění procesu stárnutí	341
14	Infekční nemoci	345
	(<i>Vilma Benešová</i>)	
14.1	Zdroje infekčních nemocí	346
14.2	Cesty přenosu infekce	346
14.3	Průběh infekční nemoci	347
14.4	Formy infekčních nemocí	347
14.5	Bakteriální infekce	348
14.6	Virové infekce	350
14.7	Infekce HIV/AIDS	353
14.8	Mykotické infekce	354
14.9	Parazitární infekce	354
14.10	Nozokomiální infekce	355
15	Onemocnění na podkladě fyzikálních příčin	357
	(<i>Leoš Navrátil, Pavel Kuna</i>)	
15.1	Hypertermie	357
15.2	Poškození chladem	358
15.3	Poškození elektrickým proudem	360
15.4	Utopení a tonutí	363
15.5	Účinky atmosférického tlaku	364
15.6	Působení stavu beztíže	365
15.7	Kinetózy	366
15.8	Elektromagnetické pole	366
15.9	Nemoc z ozáření	366
16	Symptomy a syndromy	373
	(<i>Leoš Navrátil</i>)	
16.1	Bezvědomí	373
16.2	Cyanóza	374
16.3	Bolest	376
16.4	Dušnost	380
16.5	Kašel a expektorace	381
16.6	Krvácení	381
16.7	Horečka	383
16.8	Zvětšení lymfatických uzlin a sleziny	384
16.9	Anorexie, nauzea, zvracení	385
16.10	Žloutenka – ikterus	385
16.11	Otoky	386

17 Základy krizového řízení ve zdravotnictví	389
(Josef Štorek)	
17.1 Resort zdravotnictví	390
17.2 Segment krizového managementu – zdravotnická záchranná služba	391
17.3 Segment krizové připravenosti – lůžkové zdravotnické zařízení	392
17.4 Segment krizové připravenosti – krizová logistika	394

Doporučená literatura	401
------------------------------	-----

Rejstřík věcný	403
-----------------------	-----

Rejstřík jmenný	421
------------------------	-----

doc. Ing. Dr. Jiří Horáček, CSc., Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta
v Hradci Králové, katedra interních oborů, a Fakultní nemocnice
v Hradci Králové, katedra interních oborů, a Fakultní nemocnice Hradec Králové,
II. interní klinika

prof. MUDr. Ladislav Jebavý, CSc., Univerzita obrany v Hradci Králové, Fakulta
vojenského zdravotnictví, katedra všeobecného vnitřního lékařství, a Fakultní ne-
mocnice Hradec Králové, II. interní klinika

MUDr. Gabriela Královec, PhD., Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta
a Fakultní nemocnice Plzeň, klinika tuberkulózy a nemoci respiračních

prof. MUDr. Pavel Kuna, DrSc., Jihomoravská univerzita v Českých Budějovicích,
Zdravotné sociální fakulta, katedra radiologie a toxicologie

prof. MUDr. Jaroslav Malý, DrSc., Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta
v Hradci Králové, katedra interních oborů, a Fakultní nemocnice Hradec Králové,
II. interní klinika

MUDr. Josef Navrátil, CSc., Ústřední vojenská nemocnice Praha, 3. oddělení pro
choroby vnitřní

prof. MUDr. Leoš Navrátil, CSc., Jihomoravská univerzita v Českých Budějovicích,
Zdravotné sociální fakulta, katedra radiologie a toxicologie

MUDr. Heng Nieuwirthová, Všeobecná fakultní nemocnice Praha, klinika nemoci
z povolání

prof. MUDr. Daniela Peclová, CSc., Univerzita Karlova v Praze, I. lékařská fakul-
ta a Všeobecná fakultní nemocnice, klinika nemoci z povolání

prof. MUDr. Miloš Pešek, CSc., Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta
v Plzni a Fakultní nemocnice Plzeň, klinika tuberkulózy a nemoci respiračních

prof. MUDr. Alena Pospíšilová, CSc., Masarykova univerzita v Brně, Lékařská
fakulta a Fakultní očnoucnice Brno, dermatovenerologická klinika

prof. MUDr. Jaroslav Racek, DrSc., Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta
v Plzni, ústav lékařské chemie a biochemie

MUDr. Jiří Škopák, Ph.D., Jihomoravská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravot-
né sociální fakulta, katedra preklinických oborů

MUDr. Josef Štorek, PhD., Jihomoravská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravot-
né sociální fakulta, katedra radiologie a toxicologie